

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

FNV
FNV Wajonggroep Plus
Anton van der Zandt
Postbus 9208
3506 GE Utrecht

3506 GE Postbus 9208

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
RKriz@minszw.nl

Onze referentie
2021-0000032999

Datum 21-04-2021
Betreft Uitvoering harmonisatie van de Wajong

Geachte heer Van der Zandt,

Bedankt voor uw brief en zorgvuldige aandacht voor de harmonisatie van de Wajong. U wijst op enkele situaties die zich voordoen bij de implementatie van de wetswijziging. U doet tevens het verzoek om de menskracht bij UWV te versterken. Ik wil u bedanken voor het signaleren van mogelijke knelpunten die voortkomen uit de harmonisatie van de Wajong. In deze brief beantwoord ik de vraag wat ik samen met UWV doe, om de door u geschetste situaties aan te pakken. Daarnaast leg ik uit waarom menskracht bij UWV versterken niet de oplossing is voor de door u geschetste knelpunten.

We hebben de regels voor de Wajong veranderd om de Wajong te vereenvoudigen en ervoor te zorgen dat Wajongers beter mee kunnen doen in de maatschappij. Om ervoor te zorgen dat Wajongers er niet op achteruitgaan ten opzichte van hun situatie voor het ingaan van de wet is het garantiebedrag ingesteld. De nieuwe regels, het garantiebedrag en uitzonderingen voor specifieke groepen vragen veel capaciteit van uitkeringsdeskundigen bij UWV. Om hier rekening mee te houden, zijn er in het tijdspad van de implementatie Vereenvoudiging Wajong bepaalde keuzes gemaakt. Die keuzes licht ik in deze brief ook toe.

Traject overstap naar Wajong2010

U wijst in uw brief op de vertraging bij de overstap naar de Wajong2010. Van vertraging is echter geen sprake. Bij het verlengen van de aanvraagtermijn voor een overstap heeft UWV in overleg met SZW aangegeven dat zij nieuwe aanvragen in de tweede helft van 2021 oppakt.¹ Uitkeringsdeskundigen moeten voor overstappers berekeningen maken die de financiële gevolgen inzichtelijk maken. Hierop volgt een gesprek tussen de arbeidsdeskundige en een individuele Wajonger over de financiële gevolgen van een overstap. Als een Wajonger er dan voor kiest om over te stappen, moeten uitkeringsdeskundigen een garantiebeschikking opstellen en de nabetaling met terugwerkende kracht verzorgen.

Er is voor gekozen om deze activiteiten in de tweede helft van 2021 uit te voeren. Voor die periode deelt UWV de capaciteit van uitkeringsdeskundigen toe aan de

¹ TK, 2019-2020, 31224, nr. 43.

implementatie van de Vereenvoudiging Wajong. Ondanks dat de wet sinds 1 januari 2021 al van kracht is, duurt de implementatie nog tot in 2021 omdat voor een bepaalde groep de informatie om garantiebedragen te berekenen niet eerder beschikbaar is.

Datum
21-04-2021

Onze referentie
2021-0000032999

Tevens hebben we besloten in het tweede kwartaal van 2021 voorrang te geven aan de berekening van het garantiebedrag voor een specifieke groep waar de Eerste Kamer aandacht voor heeft gevraagd. Het gaat om de groep in de Wajong2010 die de zes jaar voor inwerkingtreding van de Wet vereenvoudiging Wajong aaneengesloten heeft gewerkt en die vanwege inwerkingtreding van de Wet vereenvoudiging Wajong niet de mogelijkheid heeft om in de voortgezette werkregeling te stromen.² Voor deze groep maakt UWV een afwijkende berekening.

Om ervoor te zorgen dat er voldoende menskracht is voor reguliere taken van uitkeringsdeskundigen, de implementatie van de wet Vereenvoudiging Wajong en de berekening voor bovengenoemde specifieke groep vinden overstapgesprekken in de tweede helft van 2021 plaats.

Vaststellen garantiebedrag

Hoewel het streven was om voor alle Wajongers op tijd een garantiebedrag vast te stellen, is gebleken dat dit in de praktijk niet volledig haalbaar is. Deels komt dit doordat UWV nog niet alle gegevens van de Belastingdienst of werkgevers op tijd ter beschikking had. Circa 20.000 Wajongers kregen een brief waarin stond dat UWV hun definitieve garantiebedrag nog niet kon berekenen. Inmiddels heeft UWV voor ongeveer 10.000 van hen het garantiebedrag wel vastgesteld. Zij hebben inmiddels een brief met de beschikking ontvangen. UWV werkt er hard aan om de overige garantiebedragen snel vast te stellen.

Als alle bedragen vastgesteld zijn, kan het in een enkel geval voorkomen dat Wajongers een bedrag terug moeten betalen. Voor Wajongers die een bedrag terug moeten betalen omdat het definitieve garantiebedrag tot verrekeningen leidt, is het altijd mogelijk om met UWV een betalingsregeling te treffen. Daarbij kijkt UWV samen met de Wajonger naar wat mogelijk is met het oog op draagkracht. Bij terugvorderingen belt UWV een Wajonger standaard op om een betalingsregeling aan te bieden.

Brief over garantiebedrag

U wijst tevens op brieven die het UWV verstuurd heeft over het garantiebedrag die voor Wajongers onduidelijk zijn. Ik vind het erg vervelend dat het niet gelukt is om het toch ingewikkelde garantiebedrag en de bijbehorende berekening in de brieven uit te leggen. UWV past de brief aan die nog verstuurd wordt naar alle Wajongers die nog geen definitieve beschikking hebben gehad om onduidelijkheid weg te nemen. Hieronder vallen ook ZZP'ers. Deze brief wordt voorgelegd aan het Wajong-klantpanel opdat de brief voor Wajongers begrijpelijk opgesteld wordt.

² EK, 2020-2021, 35213, S

Traject van het garantiebedrag voor ZZP'ers

Daarnaast geeft u aan dat het traject voor de berekening van het garantiebedrag voor ZZP'ers lang duurt. Er is voor gekozen om het garantiebedrag van ZZP'ers te baseren op het inkomen in 2021, en niet 2020 zoals bij de andere Wajongers. Het gevolg hiervan is dat het garantiebedrag voor ZZP'ers pas op zijn vroegst in 2022 vastgesteld kan worden.

Datum
21-04-2021

Onze referentie
2021-0000032999

Tot die tijd krijgen Wajongers die ZZP'er zijn een voorschotuitkering op basis van een inschatting van het inkomen. Die inschatting maken Wajongers samen met UWV. Door goede individuele afspraken te maken met Wajongers over een veranderend inkomen probeert UWV terugvorderingen te beperken. Zo kunnen Wajongers het altijd aangeven wanneer zij denken een lager of hoger inkomen te vergaren. Hierop kunnen zij in overleg met UWV de uitkering bijstellen zodat zij later niet te maken krijgen met hoge terugvorderingen. Dit neemt niet weg dat de verrekeningssystematiek voor veel mensen met een uitkering ingewikkeld is. Om die reden onderzoek ik met mijn ministerie hoe we problematiek rondom verrekeningen kunnen aanpakken.

Inkomen na ingang Vereenvoudiging Wajong

In uw brief wijst u op signalen over achteruitgang in inkomen na het ingaan van de Vereenvoudiging Wajong. Staatssecretaris Van Ark heeft destijds gezegd dat Wajongers er door het ingaan van de wet niet op achteruit zouden gaan. Hiervoor is het garantiebedrag ingesteld.

Mogelijk is een deel van de signalen te verklaren omdat de uitkering van januari 2021 met december 2020 vergeleken wordt. Samen met de Kamer en belangengvertegenwoordigers is gekozen om voor de berekening van het garantiebedrag uit te gaan van het gemiddelde inkomen over een representatieve periode in het voorafgaande jaar. Hiervoor is uiteindelijk de periode december 2019 tot en met november 2020 gekozen. Er zullen in een representatieve periode altijd momenten zijn waarop de uitkering van een Wajonger tijdelijk hoger of lager is door een wisselend inkomen. Door een gemiddeld inkomen toe te passen, benader je de gemiddelde uitkering over deze periode. Het kan voorkomen dat de uitkering in december 2020 hoger is dan de berekening van het garantiebedrag terwijl het garantiebedrag wel goed de gemiddelde uitkering in het voorafgaande jaar representeert. Daarnaast kunnen er verschillende andere redenen zijn waarom iemand een lagere uitkering krijgt in januari en dit heeft niet altijd te maken met het ingaan van de nieuwe wet.

Een mogelijke oorzaak van achteruitgang blijft ook dat het garantiebedrag niet werkt zoals het bedoeld is. Ik neem de signalen die we ontvangen over achteruitgang serieus. Daarom voer ik nu met UWV met urgentie een analyse uit naar de redenen waarom Wajongers er op achteruitgaan. Als blijkt dat Wajongers er door de nieuwe wet op achteruitgaan en het garantiebedrag dit niet verhelpt waar het dit wel had moeten doen, ga ik op zoek naar een oplossing. Ik informeer u over de uitkomsten zodra deze analyse is afgerond.

Menskracht

Tot slot ga ik in op uw verzoek om extra menskracht bij UWV in te zetten. Het ligt niet voor de hand de door u geschetste knelpunten op te lossen met tijdelijke menskracht in de vorm van uitkeringsdeskundigen bij UWV. Voor de berekening van het garantiebedrag voor zelfstandigen moet UWV het definitieve inkomen over 2021 gebruiken. Dat is op zijn vroegst in 2022 beschikbaar. Daarnaast heeft UWV bij de Wajong te maken met een complex systeem van uitkeringsregels. De uitkeringsdeskundigen die nu garantiebedragen berekenen, hebben een uitgebreide kennis van deze regels en zijn hiervoor opgeleid. Het kost tijd om nieuwe uitkeringsdeskundigen te vinden, op te leiden en in te werken. Ik verwacht dat de geschetste knelpunten verholpen zijn tegen de tijd dat nieuwe uitkeringsdeskundigen aangenomen, opgeleid en ingewerkt zijn.

Datum

21-04-2021

Onze referentie

2021-0000032999

Het UWV en ik zijn ervan overtuigd dat we met de huidige menskracht, wanneer alle informatie beschikbaar is, snel Wajongers van definitieve berekeningen kunnen voorzien. Dat UWV de helft van de vertraging al heeft weggewerkt, geeft mij het vertrouwen dat het UWV het op korte termijn voor elkaar krijgt om de overige bedragen definitief te berekenen.

Ik vertrouw erop u daarmee voldoende geïnformeerd te hebben. Nogmaals bedankt voor uw betrokkenheid bij Wajongers en de implementatie van de Vereenvoudiging Wajong. Ook in de toekomst werk ik graag met u samen in het werk wat wij doen voor de Wajong-doelgroep.

Met vriendelijke groet,
de Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

W. Koolmees